

# مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۴ آذر ماه ۱۳۱۰ \* ( ۱۵ رجب ۱۳۵۰ )

## فهرست مذاکرات

- ( ۱ ) تصویب صورت مجلس
- ( ۲ ) بقیه شور دوم لایحه اصلاح قانون سجل احوال
- ( ۳ ) شور و تصویب لایحه اعتبار ساختمان اداره سجل احوال
- ( ۴ ) تقدیم چهار فقره لایحه توسط آقای وزیر مالیه
- ( ۵ ) مذاکرات و تصویب اجازه انتقال ماشینهای پشم رسی
- ( ۶ ) موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه بیست و هفتم آبان ماه را آقای مؤید احمدی ( منشی ) قرائت نمودند \* \*

### [ ۱ - تصویب صورت مجلس ]

- |   |                         |
|---|-------------------------|
| رئیس - آقای دولتشاهی .                                | رئیس - آقای فهیمی       |
| دولتشاهی - در صورت مجلس عرضی دارم                     | فهیمی - قبل از دستور .  |
| رئیس - بفرمائید .                                     | رئیس - آقای دشتی .      |
| دولتشاهی - بنده در صورت مجلس اینطور شنیدم             | دشتی - قبل از دستور .   |
| که بنده و آقای حسنعلی میرزارا غایب بی اجازه نوشته‌اند | رئیس - آقای دیبا .      |
| در صورتیکه بنده عذر موجهی داشتم و از مقام محترم ریاست | دیبا - قبل از دستور .   |
| هم استجازه کرده بودم خوبست امر بفرمایند تصحیح شود     | رئیس - آقای طهرانی .    |
| رئیس - ( خطاب به آقای ملک مدنی ) نظری دارید آقا       | طهرانی - قبل از دستور . |
| ملک مدنی ( رئیس کمیسیون عرایض و مرخصی ) -             |                         |

\* \* عین مذاکرات مشروح پنجاه و پنجمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . ( مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵ )  
دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس .

\* \* اسامی غائبین جلسه قبل که ضمن صورت مجلس خوانده شده : غائبین با اجازه - آقایان : آشتیانی - مجد ضیائی - منتصم سنک  
عدل - میرزا ینس - یار علی - سید کاظم .  
غائبین بی اجازه - آقایان : هزار جریبی - تیمور تاش - دکتر امیر اعلم - دکتر طاهری - مرتضی قلیخان بیات - دکتر شیخ  
محمد علی میرزا دولتشاهی - حسن علی میرزا دولتشاهی - طباطبائی دیبا - مصدق جهانشاهی - اسدی - دکتر سنک - دادور - آصف  
طباطبائی بروجردی - عبد الحسین خان دیبا - آقا رضا مهدوی - وثوق - موقر - ملک آرائی - افسر - مسعود ثابتی - محمد ناصر خان  
قشقایی - قوام - حاج غلامحسین ملک .  
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : حاج میرزا حبیب الله امین - لبقوانی - افخمی - احتشام زاده

از کمیسیون مرخصی که خواسته اند تصویب شده است لیکن خبرش هنوز تقدیم نشده.

**رئیس** - خیلی خوب تصحیح میکنیم آقا. در صورت مجلس دیگر نظری نیست (نمایندگان - خیر) صورت مجلس تصویب شد.

نمایندگان - دستور. دستور.

**رئیس** - وارد دستور شویم؟

نمایندگان بلی.

[ ۲ - بقیه شور دوم لایحه اصلاح قانون سبج احوال ]

**رئیس** - خبر کمیسیون داخله راجع بلایحه اصلاح قانون سبج احوال:

خبر کمیسیون.

کمیسیون داخله پیش نهاد آقای اعتبار نماینده محترم را راجع بماده ۹ اصلاح قانون سبج احوال که در موقع شور ثانی قابل توجه و بکمیسیون ارجاع شده بود مورد بحث قرار داده در نتیجه ماده مزبور بترتیب ذیل اصلاح و اینک خبر آن تقدیم میشود:

ماده ۹ - نسبت باوراق هویتی که از طرف اداره کل نظام وظیفه یا اداره کل احصائیه و سبج احوال در هر حوزه اعم از مرکز و ولایات از حیث مقررات مربوطه بنظام وظیفه مورد اعتراض واقع شود بوسیله هیئتی مرکب از حاکم یا نماینده او و نماینده اداره نظام وظیفه و نماینده احصائیه و سبج احوال و یک نفر طبیب بانتخاب اداره نظام وظیفه و یک نفر معتمد محلی که با تصویب مأمورین مزبور دعوت میشود رسیدگی و راپرت آن با دوسیه مربوطه بطهران ارسال میگردد.

در مرکز هیئتی مرکب از نمایندگان ارشد اداره نظام وظیفه و اداره احصائیه و یک نفر طبیب بانتخاب اداره نظام وظیفه و یک نفر طبیب بانتخاب صحیه کل مملکتی ومدعی العموم ابتدائی یا نماینده او بر راپرت مزبور رسیدگی خواهد کرد ورأی هیئت فوق الذکر که با اکثریت قطعی خواهد بود ابلاغ و مدلول آن در روزی ورقه هویت و در ستون ملاحظات دفاتر مربوطه قید میشود لکن

نشود چون در آن موقع قانون نظام وظیفه هیچ اصلاً تصویب نشده بود صحبتش نبود هیچ مربوط باین نیست که خواسته باشند از نظام وظیفه سرپیچی کنند یا تقلبی در آن تاریخ برای نظام وظیفه کرده باشند آن وقت هیچ صحبت نظام وظیفه نبود خواستم در این موضوع آقای وزیر توضیح بدهند که اشخاصیکه قبل از ۱۳۰۴ رفته اند و سبج گرفته اند راجع به آن اشخاص نباشد و آنها داخل در این قانون نباشند (صحیح است)

**وزیر داخله** - چون این ماده ۹ فقط تکلیف را راجع باختلاف اوراق آنچه را که مربوط به مقررات نظام وظیفه است معین میکند البته در آن تاریخی که مقررات قانون نظام وظیفه شروع با اجرا نکرده است و اجرا نشده بوده یعنی قبل از نظام وظیفه بوده رسیدگی دیگر هیچ موردی پیدا نخواهد کرد (صحیح است)

**عراقی** - بسیار خوب.

**رئیس** - آقای طباطبائی دیبا.

**طباطبائی دیبا** - بنده با این تبصره پیشنهادی آقای اعتبار که آقای وزیر داخله هم قبول کردند مخالفم بدیهی است هر مأموری که برخلاف قانون و حقیقت کسی را تعقیب کند باید مورد مجازات واقع شود و منحصر بمأمورین سبج احوال و نظام وظیفه تنها نیست مأمورین نظمیه و امنیه و سایر مأمورین هم بهمین ترتیب است و باید هم همین طور باشد (صحیح است) اما بالخصوص نوشتن این تبصره در این قانون حقیقتاً موهم این است که اگر سایر مأمورین دولتی برخلاف حقیقت و قانون کسی را تعقیب کنند آنها مجازات ندارند این است که این تبصره را بنده چندان احتیاجی برایش نمی بینم و مخالفم و چون حقیقتاً موهم باین است که در سایر موارد اگر مأمورین دیگر برخلاف قانون و حقیقت بروند و یک کسی را اذیت کنند و تعقیب کنند این مجازات را ندارند

**رئیس** - آقای شریعت زاده

**شریعت زاده** - بنده اجازه که گرفته بودم راجع بود بهمین تبصره و در نظر داشتم که اگر آقایان مخالفتی بکنند توضیحی بدهم در این جا نوشته شده است که اگر

مأمورین با دعای شمول نظام وظیفه مزاحم کسی بشوند مجازات می شوند این يك نوع مجازات مخصوصی است برای این نوع از تخلفات و بهیچوجه مجوز این نیست که اگر مأمور دیگری هم مزاحم يك کسی بشود از مجازات معاف خواهد بود (صحیح است) قانون مجازات برای تخلفات مأمورین در موارد مختلفه پیش بینی کرده است و این مورد بخصوص از این لحاظ مورد توجه است که اگر مأموری با دعای شمول قانونی در باره يك نفر مزاحم بشوند آن قانون مصوب مجلس شورای ملی راجع بمجازات متخلفین از قانون نظام وظیفه نسبت باین مأمورین هم شمول دارد و بنظر بنده این يك تبصره ایست که خیلی باعث تأمین حقوق مردم است (صحیح است)

**رئیس** - آقای ملک مدنی مخالفید؟

**ملک مدنی** - مخالفت بنده راجع باین قسمت کمیسیون تجدید نظر است در لایحه که دولت تقدیم مجلس کرده بود و حالا آقای مخبر قاضی حذفش را کردند و آقای وزیر داخله هم موافقت کردند خراستم عرض کنم این کمیسیون تجدید نظر مطابق قانون بوده است و يك تجدید نظری در اوراق شده است ولی در لایحه که ابتداءً دولت بمجلس داده است این جمله بوده است اوراقی که در همان موقع تجدید نظر شده است یعنی در آن کمیسیون کمیسیون خیلی مهمی بوده که نماینده اداره صحیه و نماینده احصائیه و نماینده نظمیه بوده است و مطابق قانون تجدید نظر کرده اند مدعی العموم هم بوده است و بالاخره يك جریاناتی پیدا کرده است حالا يك اختیار ثانوی بدهیم برای اینکه اوراق را تجدید نظر بکنند خوب آنهایی که تجدید نظر شده بنظر بنده موجبی ندارد که این جمله را حذف کنیم و حالا دومرتبه آنها را مشمول این قانون کرده همین اشخاصی را که ما در نظر می گیریم سابقاً هم آمده اند و همین ها مأمور دولت بوده اند و يك اوراقی را که نظر داشته اند تجدید نظر کرده اند منظور این قانون این است که اوراقی که مخدوش است و مورد تردید است ما میخواهیم آنها را تجدید نظر کنیم ولی دیگر آنهایی را که تجدید نظر

کرده‌اند دیگر مورد ندارد که نائیباً آنها را هم تجدید نظر کنیم و هیچ علتی ندارد که این جمله را حذف کنیم و بنده عقیده‌ام این است که آقای وزیر داخله موافقت فرمایند همانطوری که در لایحه خود دولت بوده است در این لایحه هم باشد.

**وزیر داخله** - در لایحه اولی بود ولی در کمیسیون مذاکراتی بعمل آمد و در آن خبر اول کمیسیون اگر ملاحظه فرمایند خواهند دید که حذف شده است و در این خبر دوم اشتباه شده است و شاید از روی آن لایحه اولی نوشته‌اند و اضافه کرده‌اند اما در خصوص عدم لزومش ملاحظه فرمایند که ما این جا آراء آن کمیسیون‌ها را ننوشته ایم ملغی است اصلاً لازم ندانستیم قید این جمله بعلاوه از این اوراق و بعضی از موارد خیلی برجسته داریم که قابل رسیدگی است چون میخواهیم بگوئیم عملی که یکوقت شده است اگر هم درس حرفی باشد حکماً باید مجری باشد البته تمام این قوانین برای اصلاح امور است و هیچ اهمیتی هم ندارد اگر چهار تا رأی هم کمیسیون تجدید نظر داده باشد که اشتباه باشد و باعث این بشود که يك اوراق هویتی که سند هویت مردم است الی الابد غلط بماند ما میخواهیم آنها را اصلاح شود و ما هم بطوری که ملاحظه فرموده اید نوشته ایم آن آراء را بکلی ملغی است آنها را بکلی مسکوت گذاشته ایم بنا بر این تعنی میکنم از آقا که باینده موافقت فرمایند و التفات فرمایند که این توضیحی که بنده عرض میکنم تأمین میکنند هر دو طرف را هم اینکه این دو آراء ممکن است هر دو بیاید تحت تجدید نظر وهم اینکه يك راهی و میزانی باقی است که اگر اتفاقاً بعضی هم قابل رسیدگی باشد راه رسیدگی داشته باشد

**رئیس** - آقای مخبر شما فرمایشی دارید؟

**مخبر** - خیر

**رئیس** - آقای افسر

**افسر** - کلیه دعاوی يك وقتی باید خانمه پیدا کنند بهمین دلیل که عدلیه وقتی منتهی به تمیز شد

**وزیر داخله** - در این باب خیلی مذاکره شده در جلسات گذشته (افسر - بنده نبودم) برای اطلاع خاطراتان عرض میکنم کاری بعده کم یا زیاد نداریم درست توجه فرمائید يك اوراقی صادر شده است يك قانون تازه است يك قانونی است که با تمام افراد مملکت تماس دارد این هیچ عیبی ندارد که اگر سه دفعه پنج دفعه هم درس تجدید نظر بشود البته احساساتی هست برای اینکه هیچکس ناراحت نباشد بنده هم کاملاً موافقم ولی این قوانین میزان نظامات اجتماعی این مملکت است باید دقت کرد که درست باشد و هیچ قانونی هم در اول مرحله خصوصاً این جور قوانین که تماس عمومی دارد در آن مرحله اول و نائیش هم کامل نمیشود هیچ چیزی ندارد نباید تعصب داشت و گفت چرا چند دفعه تجدید نظر بشود چه اهمیتی دارد مقصود بنده این است که عرض میکنم کاری بعده نداریم اما اوراق هویت يك اوراقی است که موجودیت مردم را تعیین میکند این اوراق باید درست باشد همه وقت بعقیده بنده باید میزان درست باشد که هر وقت بر بخوریم يك اوراقی که از حیث مشخصات و شرایط صحیح نباشد باید بتوانیم این اوراق را درست بکنیم اعم از اینکه عده مشمول کافی باشد یا نباشد البته يك قسمتش هم مربوط بمقررات نظام وظیفه است او را هم بایستی دقت کرد که مطابق قانون پیش برود نواقصی که در گذشته بوده است رفع شود نمی میکنم توجه فرمائید که مذاکرات خیلی شده است در این باب و کفایت می کند.

**رئیس** - آقای فرهمند

**مخبر فرهمند** - عرض کنم در خبر اولی یعنی در لایحه که دولت تقدیم کرده است بنده حالا اینجا قرائت میکنم آن نظر آقایان را تأمین میکند ولی در کمیسیون عبارت تجدید نظر را برداشته‌اند و حال آنکه کمیسیون بایستی بیشتر در این قسمت دقت کرده باشد که قوانینی که میگذرد از مجلس و مخصوصاً قوانین موقتی که دوره عملش تمام میشود این دیگر بعقیده بنده قابل تجدید نظر نیست اگر بنا باشد که ما این اصل را بگیریم بنده بیم دارم که تسلسل پیدا کند يك قانونی میگذرد

و آنوقت يك قانون دیگری میآید و آنها را لغو میکند این ممکن است تسلسل پیدا کند و خیلی از عملیات را لغو کند و تجدید نظر کند کمیسیون بایستی در اینجا بیشتر دقت میکرد بنده تعجب میکنم که چه شده است که آن جمله کمیسیون تجدید نظر را در کمیسیون برداشته‌اند و لایحه دولت را تصحیح کرده‌اند و حال آنکه اگر جمله کمیسیون تجدید نظر را لایحه نمیداشت بایستی کمیسیون داخله آنها اضافه کند بنده خواستم تقاضا کنم که اگر رأی گرفته میشود بهمان ماده که خود دولت پیشنهاد کرده است رأی گرفته شود و الا این تسلسل پیدا میکند که هر روز بایستی يك قانونی که بيك تریبی گذشته است و حقی ثابت شده است برای مردم باز بیابند آن را تجدید نظر کنند در صورتیکه در کمیسیون تجدید نظر آن عده آن اعضاء کمیسیون مطابق قانون انتخاب شده‌اند و عملی هم که کرده‌اند عمل قانونی بوده و چند سال هم از عملشان گذشته است و حالا دوباره باید تجدید نظر بشود.

**رئیس** - پیشنهادی از آقای اعتبار در اصلاح پیشنهاد سابقشان رسیده قرائت میشود.

**پیشنهاد آقای اعتبار**

تبصره - ماده ۹ را بشرح ذیل اصلاح و پیشنهاد میکنم تبصره - اگر مأموری برخلاف حقیقه و قانون شخصی را مورد تعقیب قرار بدهد شخص ذی نفع میتواند بموجب قانون ۲۳ مرداد ۱۳۱۰ بمحکمه مربوطه شکایت نماید و در صورت ثبوت بهمان مجازات مقرر در ماده پنج قانون مذکور راجع بمجازات مجرمین در امور نظام وظیفه محکوم خواهد شد.

**رئیس** - آقای اعتبار

**اعتبار** - این تبصره که اینجا گذاشته شده است و اصلاحی که بنده کردم تقریباً همان مقصود را میرساند و باین توضیح بیشتری تکلیف شخصی که تعدی از طرف مأمور بهش میشود معلوم مینماید در این تبصره معلوم نبود که اگر يك شخصی را طرف تعقیب قرار بدهند اگر بعد معلوم شود برخلاف حقیقت بوده است بکجا برود بکی شکایت بکند بنده اینجا آنرا روشن کردم که مطابق همان قانون



۲۳ امرداد بمحکمه مربوطه برود شکایت بکند و آنجا احقاق حق بکند و یکی هم تاریخ بود که در خبر ۳ امرداد نوشته شده و حال آنکه تاریخ ۲۳ امرداد است اینرا هم اصلاح کردم که بعد اشتباه نشود.

**مخبر** - بطوریکه فرمودند در اصل لایحه فرقی نمیکند فقط تشخیص محل و مورد را معلوم میکند تاریخش هم همینطور است که پیشنهاد شده و موافقت میکنم همان ۲۳ بایند نوشته شود.

**رئیس** - یعنی قبول کردید؟

**مخبر** - بلی بلی.

**وزیر داخله** - بلی.

**رئیس** - همینطور که پیشنهاد کرده اند اصلاح بشود

**وزیر داخله** - بلی.

**رئیس** - پیشنهاد آقای مؤید احمدی قرائت میشود.

**پیشنهاد آقای مؤید احمدی**

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۹ قسمت (و کمیسیونهای تجدید نظر) علاوه شود.

**مؤید احمدی** - عرض شود که خود دولت وقتی لایحه را پیشنهاد کردند این موضوع را در نظر گرفتند که مطابق قانون يك کمیسیونهای تشکیل شود يك کمیسیونهای تشکیل شده و يك رسیدگیهای کرده است يك آرائی هم داده است این است که در لایحه دولت نوشته بودند که اوراقی که از تاریخ اجرای این قانون در محاکم عدلیه و کمیسیون تجدید نظر نسبت به آنها رسیدگی به عمل آمده و احکام قطعی صادر گردیده دیگر مشمول آن قانون نیست به کمیسیون که رفته است جمله کمیسیون تجدید نظرش حذف شده است در لایحه بود

حالا که قرائت کردیم آقای مخبر توضیح دادند که باید برداشته شود در حالتی که آن کمیسیون بموجب قانون تشکیل شده و مطابق قانونی که از مجلس شورای ملی گذشته کمیسیون تشکیل شده اعضایش هم همین نمایندهای دولت بوده اند و يك رائی هم داده اند حالا دیگر چرا ما آن رأی را برگردانیم این است که پیشنهاد کردم که همان عبارتی که در لایحه هست باشد

که آراء کمیسیونهای تجدید نظر و احکامی که از عدلیه صادر شده است دیگر قابل رسیدگی نیست بعلمت اینکه همین کمیسویی که ما الان اینجا رأی میدهم ممکن است که آنها هم يك رسیدگی بکنند و يك اعتراضی بر آنها باشد دو مرتبه يك رأی بدهیم که يك کمیسیونهای دیگر تشکیل شود و این همینطور که آقای مخبر فرمودند گفتند تسلسل لازم میآید يك کمیسویی تشکیل شده و رسیدگی کرده و رأی داده است و هم محاکمه عدلیه رسیدگی کرده اند و رأی داده اند دیگر قابل تجدید نظر نباشد این است که بنده پیشنهاد کردم که همین عبارتی که در لایحه هست بماند دولت هم که همین نظر را داشته است مانعی ندارد جمعی از نمایندگان - صحیح است

**وزیر داخله** - بطوریکه عرض کردم ما این کمیسیونها را آنچه که رأی داده اند بکلی مانعی نکرده ایم فقط مسکوت گذاشته ایم برای اینکه اتفاقاً اگر يك اوراقی دیده شود که قابل اصلاح باشد يك راهی داشته باشد اینطور نیست که بکلی تمام آراء تجدید میشود تمنی می کنم باین توضیح توجه فرمایند و پیشنهاد را استرداد نفرمایند که لایحه بگذرد و تکراری نداشته باشند از این حیث که تمام آراء کمیسیون در تحت تجدید نظر می آید.

**رئیس** - آقای مخبر فرمودند هم همین پیشنهاد را کرده اند. آقایانی که پیشنهاد آقای مؤید احمدی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

**رئیس** - قابل توجه شد. باید برود به کمیسیون (صحیح است) آقای وزیر داخله.

[ ۳ - تصویب لایحه اعتبار ساختمان اداره سجل احوال ]  
**وزیر داخله** - لایحه دیگری است راجع به سجل احوال برای ساختمان بنا تقاضا میکنم مطرح شود.

**رئیس** - خبر کمیسیون بودجه در این خصوص قرائت میشود:

**خبر کمیسیون**

لایحه نمره ۱۸۷۳۵ دولت راجع با اجازه استقرار

[ ۴ - تقدیم چهار فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه ]

**رئیس** - آقای وزیر مالیه لوابیجی دارید؟ بفرمائید  
**وزیر مالیه** - يك لایحه دارم راجع بدیون دولت و ترتیب پرداخت آن در بودجه مملکتی منظور شده است که تقدیم مجلس میکنم با صورت کاملی که برود بکمیسیون بودجه - دو فقره لایحه هم از طرف اداره کل فلاحات تقدیم میکنم یکی راجع بصرف مازاد عایدات خالصجات قریه کرج است برای آبادی و عمران خود کرج و تکمیل مؤسسات فلاحتی کرج و يك لایحه دیگر باز از طرف اداره کل فلاحات دارم که راجع است به تغییر در بعضی از اعتباراتشان که در بودجه گذشته است تغییری در آنها داده شده است تقدیم میکنم يك لایحه دیگری باز از طرف وزارت مالیه است راجع بتاسیس قوه چراغ برق برای ادارات دولتی اینرا هم تقدیم میکنم.

[ ۵ - مذاکره و تصویب انتقال ماشینهای پشم ریزی ]

**رئیس** - آقای فرخ فرمایشی دارید؟  
**رئیس اداره کل صناعت (آقای فرخ)** - يك لایحه کوچکی راجع بماشینهای پشم ریزی تقدیم کرده بودم اگر اجازه میفرمائید چون چیز مختصری است مطرح شود  
**رئیس** - خبر کمیسیون بودجه در اینخصوص قرائت میشود.

**خبر کمیسیون**

کمیسیون بودجه لایحه پیشنهادی اداره کل صناعت راجع نمره ۱۰۲۵ دائر بواگذاری چهار دستگاه ماشین دستی پشم ریزی موجوده در آن اداره را بمؤسسه بلدیه

مبلغ ۲۵ هزار تومان از بانک ملی یا بانکهای دیگر برای ساختمان عمارت اداره سجل احوال و احصائیه با حضور نمایندگان دولت در کمیسیون بودجه مطرح شده با توضیحاتی که داده شد کمیسیون با استقراض مزبور که از محل بودجه اداره کل سجل احوال استهلاك شود موافقت نموده و علیهذا عین ماده واحده پیشنهادی دولت را برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد و تقدیم میدارد:  
**رئیس** - عین ماده واحده پیشنهادی دولت مطرح است. قرائت میشود:

ماده واحده - وزارت داخله مجاز است مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای ساختمان محل مخصوص احصائیه و سجل احوال که در اراضی میدان مشق سابق بنا خواهد شد از بانک ملی یا بآنها دیگر که شرایط آن مناسب تر باشد قرض نموده در عوض مبلغی که هر ساله بابت کرایه اداره مرکزی احصائیه و سجل احوال در بودجه منظور میشده سالی هفت هزار تومان از ۱۳۱۱ هر ساله در بودجه احصائیه و سجل احوال بابت استهلاك اصل و فرع قرضه مزبور منظور و مستهلك نماید مشروط بر اینکه مخارج ساختمان مذکور از ۲۵ هزار تومان متجاوز نباشد.

**رئیس** - مخالفی ندارد؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم موافقین ورقه سفید خواهند داد

( اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هفتاد و شش ورقه سفید تعداد شد )

**رئیس** - عده حاضر در موقع اعلام رأی هشتاد و هشت با اکثریت هفتاد و شش رأی تصویب شد \*

اسامی رأی دهندگان - آقایان: احتشام زاده - مخبر فرمند - فهیمی - مؤید احمدی - دستانی کرمانی - امیر ابراهیمی - دکتر ملکزاده - دکتر لقمان - حاج میرزا حسینخان فاطمی - خواجوی امیر عاسری - افسر - حکمت - چابچی - اسمعیل خان قشقایی طباطبائی و کیلی - اسکندری - فرشی - بیات - آکو - دستانی - میرزا محمد طلیحان تربیت - دکتر ضیائی - امیر تیمور - میرزا احمد خان صفاری - طالش خان - حاج میرزا حبیب الله امین - حسین قلی خان نواب - دکتر امیراعلم - شریعت زاده - مسعودی خراسانی - دادور - مودهی - سهرابخان ساکنیان - حسنعلی میرزا دولتشاهی - محمد علی میرزا دولتشاهی - رضا قلی خان باستانی - رهبری - فتوحی - لاریجانی - میرزا محمد حسین نواب - مقدم - فاطمی - آدینه جان یار علی - ملک آرائی - سید مرتضی وثوق - فتحعلیخان بختیار میرزا محمد خان وکیل - دکتر شیخ - ابوالحسنخان پیرنیا - ملک مدنی - حاج محمد رضا بهبهانی - لبقوانی - امیر حسین خان بختیاری مفتی - فقه الاسلامی - افخمی - بوشهری - یونس آقا وهاب زاده - حبیبی - ملک زاده آملی - فتح الله خان فروزی - امیر دولتشاهی همراز - طباطبائی دیبا - روحی - مولوی - میرزا صادقخان اکبر - معتمدی - ناصری - ایزدی - دربانی - حیدری - بنکدار - جشدی - طهرانچی - موفّر

تهران مطرح وبالاخره با پیشنهاد مزبور موافقت نموده اینک عین ماده واحده پیشنهادی را برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

**رئیس** - ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود: ماده واحده - مجلس شورای ملی با اداره صنعت اجازه میدهد چهار دستگاه ماشین دستی پشم ریزی موجود در آن اداره را برای استفاده و تعلیم مقدمات نساجی در دارالتربیه بلدی با اختیار مؤسسه بلدی طهران واگذار نماید.

**رئیس** - آقای احتشام زاده

**احتشام زاده** - بنده عرضی ندارم

**رئیس** - آقای روحی

**روحی** - بنده با این لایحه و نقل و انتقال این ماشین ها مخالفی ندارم و کمال موافقت را هم دارم ولی در مورد کلیات از موقع می خواهم استفاده کنم و چون آقای رئیس کل صنعت تشریف دارند یک تذکرات بموقعی بایشان می خواهم عرض کنم. ایران از هر جهت مملکت صنعتی و فلاحی شناخته شده است تمام شهر های ایران دارای یک صنایع گوناگونی است که اخیراً در اثر اقداماتی که دولت کرده است این صنایع یک قدری رونق پیدا کرده است و واقعاً میتوانیم بگوئیم در ردیف یک قسمت صادرات مهم این مملکت بشمار میرود ولی بیشتر این صنعتگران سر خود و پیش خود کار میکردند و برای جلب منفعت در فکر این نبودند که در بازار دنیا باید جنس مرغوب وارد شود. یک صناعی را می ساختند و بیرون میدادند که جلب بود امروزه که اداره کل صنعت تشکیل شده است بایستی این اداره حقیقه از اینها سرپرستی و نگاهداری و مراقبت کند و در جزئیات اعمال آنها رسیدگی کند. یکی از صنایع مهمی که در این مملکت است ساختن نقره است ظروف نقره در اصفهان در درجه اول است در آذربایجان در درجه اول است در شیراز از قدیم الایام نقره را خوب می ساختند در کرمان ما هم نقره کاری را در کمال ظرافت انجام میدادند همینطور

ما یک قیمتی بسزا پیدا کنند و طوری باشد که قدر و قیمت و اعتبار خودشرا از دست ندهد و آنکسی که پول میدهد و میخرد بداند چه چیزی را پول داده است و خریده است نه اینکه نفهمیده یک چیز را بخرد همه که محک و عیار ندارند همه که وسیله ندارند اینکار هرطور هست باید بهش یک توجهی بشود.

**رئیس اداره کل صنعت** - فرمایش آقای نماینده محترم را بنده کاملاً تصدیق دارم و اینکه فرمودند اداره صنعت توجه باین مطلب نکرده اند این طور نیست اداره صنعت که از عمرش شاید بیشتر از چهار پنج ماه نمیگذرد سه ماه است مشغول این کار است و راجع بعیار نقره و اینکه دولت باید کلبه مصنوعات نقره را پلمبه بکند و مارکی داشته باشد که کاملاً عبارش معلوم باشد. عرض کنم که کاملاً مطالعات دقیقی شده است و یک پیشنهاد و پروژه تهیه شده است و بوزارت مالیه داده ایم و وزارت مالیه هم مشغول یک مطالعاتی هستند و بعد از اینکه در هیئت دولت شورش تمام شد تقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد عده از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

**رئیس** - ولی عده کافی نیست. آقای طهران

**طهرانی** - بنده هم همینطور از موقع می خواستم استفاده کنم و یک مسائلی را راجع با اداره صنعت عرض کنم اداره صنعت که تشکیل شده است با این بودجه که میگیرد البته برای ترویج صنایع داخلی است و برای این است که کمک بکنند یعنی یک وضعیتی ایجاد کنند که رفع احتیاج مردم تا اندازه از صنایع خارجی بشود مثلاً بنده می بینم که معارف مأمور میفرستند برای اینکه اوضاع معارفی اروپا و آمریکا و دنیای متمدن امروزه را تحت نظر بگیرد و بعد هم از روی آن پروژه در ایران یک اصلاحات و عملیاتی بکند که معارف ما هم رواج کاملی پیدا کند وقتی که نماینده بر میگردد بنده نماینده را که می بینم از او سؤال میکنم میگوید بخود من شرحی نقل میکند که من در آمریکا که گردش میکردم آنها زیادتر بمدارس صنعتی اهمیت میدهند و حتی اشخاصیکه مشغول صنعت هستند و مرد ها کلاس های اکابر صنعتی

دارند و میروند بمدرسه صنعتی و تکمیل میکنند صنایعشان را بنده انتظار داشتم که آقای رئیس اداره صنعت در این جا یک صحبتی میکردند از مدارس صنعتی که آیا واگذار بایشان شده است؟ بایک لایحه راجع بآن مدرسه آورده بودند اینجامدرسه که ما پول میدهم معلمینی دارند و صنعتی دارند بنجار آهنگر و اینها باضافه صنعتگرانی که داریم اینها را ببرند آنجا یک صنایعی بآنها بیاموزند که ما در آینده احتیاجات مان رفع شود اینهمه ماشین و اسبابیکه در مملکت هست و انصلاً هم وارد میشود و با پیشنهاد میشود که فلان کارخانه بیاید و فلان ماشین آلات بیاید بالاخره اگر یک آلتش عیب کرد یک کسی را هم باید داشته باشیم که این را بسازد و دیگر احتیاج نداشته باشیم که یک نفر را از فرنگ بیآوریم و آن کارخانه با آن آلت را اصلاح کند و کسری آنرا تهیه بکند؟ بنده انتظار داشتم که آقای رئیس و دادن به بلدیة مسئله نبود آقای خودتانی چه کرده اید چه اقدامی کرده اید برای رفع احتیاج ما از خارج؟ والا اداره صنعت کارش این باشد که چهار دستگاه پشم ریزی اینجا است آن را بدهیم به بلدیة اینکه مطلبی نبود و اهمیتی ندارد.

**رئیس اداره کل صنعت** - البته عموم آقایان نهایت میل را دارند ما هم جد و جهد داریم که هرچه زودتر یک قدمهای بلندتری برداشته شود ولی تمنی میکنم آقای طهرانی خودشانهم توجه بفرمایند که البته هر مؤسسه نسبت بمدتی را که تأسیس شده است و مدتی که از عمر اداری او گذشته است یک کارهایی را که از او متوقع اند البته بایستی انجام داده باشد. اداره صنعت الان پنجمه است تشکیل شده است و در این پنجمه هم شاید خود نماینده محترم مستحضر شده باشند که در حدود بودجه اقداماتی را که ممکن بوده است کرده ایم. اما راجع به مدارس صنعتی که فرمودند مدرسه صنعتی عبارت از دو قسمت است یکی مدارس صنایع مستظرفه است که در ابتدای وزارت اقتصاد ملی منتقل شده است به اداره صنعت

و عجاله چندین شعبه در اداره صناعت تأسیس شده است و تا حدی هم که در این مدت قلیل ممکن بوده است پیشرفت کرده است و یک عده شاگردانی را هم مشغول هستند و تربیت میکنند یکی هم مدرسه نجاری و آهنگری صنعتی. بطوریکه خاطر ایشان هم مستحضر است اینها در بد اداره صناعت نیست و تحت نظر وزارت معارف است ولی در این چند روزه هیئت محترم دولت ملتفت و متوجه شده اند که این مدارس در مرکز و ولایات بهتر است که در تحت نظارت و مسئولیت اداره صناعت اداره شود و این موضوع هم فعلاً در تحت شور است در هیئت وزراء و تصور میکنم در این چند روزه این موضوع تصفیه بشود و این مدارس تحویل بشود با اداره صناعت و برای اینکه آقای طهرانی بدانند که در این مدت هم اداره صناعت بیکار نبوده است بنده از ایشان دعوت میکنم که تشریف بیاورند با اداره صناعت و مؤسساتی که در قسمت صنایع مستظرفه تأسیس شده است از نظرشان بگذرد آنوقت خودشان هم تصدیق خواهند فرمود بقدری که عرض کنم از یک آدم ناچیزی مثل بنده مقدور بوده است جدوجهد شده است و البته در آتیه هم قصور نخواهیم کرد. (صحیح است)

رئیس - پیشنهادی از آقای دیبا رسیده است:

بنده پیشنهاد مینمایم بماده واحده علاوه شود: مؤسسه بلدیه طهران مکلف است تا دو ماه بعد از تصویب این قانون ماشین های مزبور را دائر نموده و بکار بیندازد.

رئیس - آقای دیبا

**طباطبائی دیبا** - بطوریکه معلوم میشود این ماشینها تا امروز در اداره صناعت بیکار و عاطل و باطل مانده است بنده پیشنهاد کردم که بلدیه مکلف باشد (امیر تیمور کلای - بلدیه در مقابل مجلس مسئولیت ندارد آقا وزارت

داخله مسئول است) تا دو ماه پس از تصویب اینقانون این ماشینها را دائر نماید و البته اگر از اینجا رفت بمؤسسه بلدیه آنجا هم عاطل و باطل بماند فایده ندارد **رئیس اداره کل صناعت** - اینجا یک اشتباهی برای آقای دیبا پیدا شده است که تصور کرده اند این ماشینها در اداره صناعت عاطل و باطل مانده است. خیر این ماشینها را در نه سال قبل ده سال قبل وزارت فوائد عامه اسبق خریده است و بعد هم که ادارات آن تقسیم شدند مکاتبسین خواستم و ماشینها را معاینه کردم دقت کردم معلوم شد که اینها ماشین هائی است برای پشم ریزی و نخ ریزی و در اداره صناعت طرف احتیاج نبود بعد جد و جهد کردیم و کوشش کردیم که به بینیم در کدام یک از مؤسسات دولت این مؤسسه هست و چون در بلدیه موجود بوده و این ماشینها محل احتیاج و مورد استفاده بلدیه بود این بود که پیشنهاد کردیم و بدیهی است با تبادل نظر قبلی هم که با اداره بلدیه کرده ایم قطعاً مورد استفاده آن مؤسسه واقع خواهد شد.

**طباطبائی دیبا** - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

**طباطبائی دیبا** - بنده با این توضیحی که آقا فرمودند که محل احتیاج بلدیه بوده است و بکار خواهند انداخت پیشنهاد خودم را پس میگیرم.

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده موافقین ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ و استخراج آراء شده و ۷۸ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۰ با کثرت

۷۸ رأی تصویب شد \*

[ ۵- موقع جلسه بعد - ختم جلسه ]

یازدهم آذر ماه سه ساعت قبل از ظهر و دستور بقیه

رئیس - چون وقت گذشته است اگر اجازه میدهید

دستور امروز (مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

جلسه ختم شود (صحیح است) جلسه آینده پنجشنبه

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

\* اسامی رأی دهندگان - آقایان: ایزدی - رهنما - فزونی - حبدری - آدینه جان یار علی - دهستانی - امیر ابراهیمی - حاج حسین آقا مهدوی - دکتر لقمان - مسمودی خراسانی - حسین فلی خان نواب - علی خان اعظم زنکنه - دبستانی کرمانی - همراز - میرزا حسین خان افشار - روحی - حاج محمد رضا بهبانی - نازرونی - لبقوانی - کفائی - امیر دولتشاهی - بنکدار - احتشام زاده - افحسی - ارگانی قراکوزلو - میرزا یانس - میرزا اسدالله فقیه - ملک زاد آملی - بوشهری - میرزا محمد خان وکیل - فتحعلی خان بختیار - لاریجانی - طباطبائی دیبا - مولوی - درانی - یونس آقا وهاب زاده - عراقی - ملک آرائی - ملک مدنی - اعتبار - دادور - امیر حسین خان بختیاری وهاب زاده - ابوالحسن خان پیرنیا - مقدم - ناصری - مفتی - حسن علی میرزا دولتشاهی - طباطبائی وکلی - دکتر شیخ - سید مرتضی وثوق - میرزا محمد خلیفان تربیت - میرزا احمد خان صفاری - مزدمی - چاپچی - رهبری - فتوحی - میرزا صادقخان اکبر - شریفی - طالبش خان - سهرابخان ساکنتان - محمد علی میرزا دولتشاهی - بیات ماکو - اسکندری - فرشی - شریعت زاده - خواجهی - حاج علی اکبر امین - موقر - علوی سبزواری - افسر - دکتر ضیائی - معتمدی - مؤید احمدی - مخبر فرهمند - میرزا محمد حسین نواب - فهیمی

## قانون

اجازه استقراض بیست و پنجهزار تومان برای ساختمان محل مخصوص احصائیه و سجل احوال  
ماده واحده - وزارت داخله مجاز است مبلغ بیست و پنجهزار تومان برای ساختمان محل  
مخصوص احصائیه و سجل احوال که در اراضی میدان مشق سابق بنا خواهد شد از بانک ملی یا هر بانک  
دیگر که شرایط آن مناسبتر باشد قرض نموده در عوض مبلغی که هر ساله بابت کرایه اداره مرکزی  
احصائیه و سجل احوال در بودجه منظور میشده سالی هفت هزار تومان از سال ۱۳۱۱ هر ساله در  
بودجه احصائیه و سجل احوال بابت استهلاك اصل و فرع قرضه مزبور منظور و مستهلك نماید مشروط  
بر اینکه مخارج ساختمان مذکور از بیست و پنجهزار تومان متجاوز نباشد .  
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه چهارم آذر ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی  
بتصویب مجلس شورای رسید  
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

## قانون

اجازه واگذاری چهار دستکاه ماشین دستی پشم ریزی موجوده در اداره صناعت به بلدیة طهران  
ماده واحده - مجلس شورای ملی باداره کل صناعت اجازه میدهد چهار دستکاه ماشین دستی  
پشم ریزی موجوده در آن اداره را برای استفاده و تعلیم مقدمات نساجی در دار التربیه بلدی به اختیار  
موسسه بلدی طهران واگذار نماید .  
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه چهارم آذر ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی  
بتصویب مجلس شورای ملی رسید .  
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر